

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A1. Νοηματικά κέντρα:

- Ο άνθρωπος αδυνατεί να καλύψει τις υλικές και πνευματικές του ανάγκες.
- Ο άνθρωπος τελειοποιείται μέσω των πνευματικών και τεχνολογικών επιτευγμάτων.
- Η ματαιοδοξία και η ρηχότητα του ανθρώπου δεν μπορούν να εκμηδενιστούν από τα πνευματικά δημιουργήματα του ανθρώπινου πολιτισμού.
- Η τεχνολογία εξασφαλίζει καλύτερο βιοτικό επίπεδο στον άνθρωπο αλλά τον εξαρτά από την παραγωγή και την κατανάλωση υλικών αγαθών.
- Ο σύγχρονος άνθρωπος επιθυμεί τον υλικό πλουτισμό και αποξενώνεται από την ηθική και πνευματική του ολοκλήρωση.

B1. Η υπερκατανάλωση απομακρύνει τον άνθρωπο από τις πραγματικές αξίες της ζωής και την πνευματική του ολοκλήρωση. Αυτό συμβαίνει γιατί ο άνθρωπος είναι αποκλειστικά προσηλωμένος στα υλικά αγαθά με αποτέλεσμα να θυσιάζει τις αξίες και τα ιδανικά του στο βωμό του χρήματος. Ο υλικός ευδαιμονισμός μετατρέπει τον άνθρωπο σε στυγνό επαγγελματία και κατακλύζει τη ζωή του με άγχος και ανασφάλεια. Η καλλιέργεια του εσωτερικού κόσμου, η κριτική σκέψη και η απόκτηση αισθητικού κριτηρίου δεν αποτελούν επιδιώξεις του σύγχρονου υπερκαταναλωτικού ανθρώπου. Έτσι οδηγείται στην πνευματική, ψυχική και ηθική αλλοτρίωσή του. Μόνο η συνειδητοποίηση του πνευματικού ελλείμματος μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο να νοηματοδοτήσει σωστά τη ζωή του και να θέσει ως προτεραιότητα και στόχο της ζωής του τα πνευματικά και όχι τα υλικά αγαθά.

B2.

α) Παραδείγματα: «Οι θρησκευτικού τύπου πολιτισμοί, λ.χ. ενδιαφέρονταν για το «είναι» του ανθρώπου»,

Αίτιο-αποτέλεσμα: «Όσο πιο πνευματικός είναι ο πολιτισμός...έργο του πνευματικού πολιτισμού... παρέχουν την τελείωση...».

β) αντίθετα: αντίθεση

γι' αυτό: αίτιο-αποτέλεσμα

διότι: αιτιολόγηση

περαιτέρω: προσθήκη

B3.

α) Η επιτυχής έκβαση της δίκης εξαρτάται από την ικανότητα του δικηγόρου.

Η διπνεκής ανάγκη του ανθρώπου για υλικά αγαθά εξαντλεί το περιβάλλον.

Ο ιδεατός κόσμος της ευμάρειας και της ευτυχίας αποτελεί μια ουτοπία.

Η ψυχή του ανθρώπου συνίσταται από αντιμαχόμενες δυνάμεις.

Η πνευματική ένδεια ταλανίζει τις σύγχρονες κοινωνίες ως απόρροια του υλιστικού τρόπου ζωής.

β) βάση, παραβατικός

αίτηση, απαιτητικός

έργο, εργατικός

τάση, εκτενής

έλλειμμα, ελλειπτικός

B4. Η ενεργητική θα μετατραπεί σε παθητική σύνταξη.

- «Πρόκειται για μια αίσθηση έλλειψης η οποία πότε νοείται ως έλλειψη του «είναι» και πότε ως έλλειψη του «έχειν» του».
- «Ωστόσο, από την πλησμονή των μέσων δεν εξασφαλίζεται εντέλει η ύπαρξη ως ύπαρξη».

Γ1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: διαχρονικότητα, υποκειμενικότητα

Ερώτημα 1^ο

Παράγοντες που ωθούν στην αλόγιστη επιδίωξη του «έχειν»:

- Αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, συνακόλουθη αύξηση παραγωγής αγαθών.
- Ο υλικός ευδαιμονισμός είναι η κυρίαρχη ιδεολογία της ζωής
- Άνοδος βιοτικού επιπέδου.
- Έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας, το σχολείο στοχεύει στην εξειδίκευση και όχι στην ολόπλευρη καλλιέργεια του ανθρώπου.
- Κρίση στον θεσμό της οικογένειας, επιφανειακές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων.
- Τα ΜΜΕ προβάλλουν συγκεκριμένα υλιστικά πρότυπα, η διαφήμιση δημιουργεί πλαστές ανάγκες.
- Απουσία σωστών- πνευματικών προτύπων.
- Ο αστικοποιημένος και απρόσωπος τρόπος ζωής στις μεγαλουπόλεις. Η ευτυχία συνδέεται με την κατανάλωση υλικών αγαθών.

Ερώτημα 2^ο

Εφόδια εξισορρόπησης «έχειν» - «είναι»:

- Συνειδητοποίηση της ψευδαίσθησης του υλικού ευδαιμονισμού, σωστή ιεράρχηση των αξιών της ζωής

- Ανθρωπιστική παιδεία, ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Τα ΜΜΕ οφείλουν να ελέγχουν τις διαφημίσεις που προβάλλουν και να προβάλλουν υγιή πρότυπα.
- Η οικογένεια οφείλει να μεταλαμπαδεύσει αξίες και ιδανικά και να καλλιεργήσει σωστή καταναλωτική αγωγή στα παιδιά.
- Οι πνευματικοί ταγοί της κοινωνίας είναι σκόπιμο να βοηθήσουν τους πολίτες να συνειδητοποιήσουν την αξία των πνευματικών ηδονών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ανακεφαλαίωση-προτροπή

Επιμέλεια: Πατέρα Αγγελική